

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 97. Cardinalis Sadoletus mortuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

Sæcul. XVI. tegritatem, quam antea coluerat, im-
A C. 1547. mutavit; nam semper religiosæ disci-
 plinæ studiosissimus tanquam Cardina-
 lis purpuram sine fastu gestavit, ac uni-
 ce pervolvendis libris, & contemplan-
 dis divinis Mysteriis intentus, sancti re-
 ligiosi vitam egit, & tandem Romæ die
 sexta Septembris Anno Cardinalatus
 sui sexto, ætatis vero ferme sexagesimo
 quarto animam Deo reddidit, sepultus
 in ædibus B. Virginis supra Minervam
 prope tumulum Cardinalis Cajetani,
 qui ejusdem Instituti Alumnus erat.
 Legitur illius epitaphium Ecclesiæ pa-
 rieti affixum, quod Franciscus Badia
 ejus Frater apponi curavit. Cardina-
 lis hic inter cetera ingenii sui monu-
 menta posteris reliquit librum de Phy-
 siccis, & Metaphysicis quæstionibus,
 necnon commentarium in octo libros
 Physicorum Aristotelis: præterea con-
 scripsit alium quoque librum de ani-
 ma, & in libros Metaphysicorum com-
 mentatus est præter tractatum de
 Providentia Dei. Asservantur horum
 operum Codices manu exarrati Flo-
 rentiæ in Bibliotheca Fratrum Prædica-
 torum.

§. XCVII.

Cardinalis Sadoletus mortuus.

Postremus, ac numero quintus inter
 Cardi-

Cardinales hoc anno vivis ereptos
 erat Jacobus Sadoletus Mutinæ Anno ^{Sæcul. XVI.}
 Salutis nostræ millesimo quadringente- ^{A.C. 1547.}
 simo septuagesimo sexto natus. Pa- ^{Ciac. p. 510.}
 trem is habuit Jacobum Sadoletum, qui ^{Sixt. Sen. in}
 ab Hercule Estensi Duce Ferrariam ac- ^{Bibl. Sanct.}
 citus ibidem Jurisprudentiam tradidit, ^{Possev in Ap-}
 ac plurimum gratia, & auctoritate va- ^{parat.}
 luit; cum autem præfatus Dux pro ^{Bellarmin. de}
 imbuendis tam incolis, quam exteris, ^{Script. Eccl.}
 vel eo confluentibus, vel ibidem sedem
 figentibus omnium liberalium artium
 Magistros ad hanc urbem accerferet,
 hinc juvenis Sadoletus Nicolai Leoni-
 ceni Magisterio usus Philosophiæ ope-
 ram non sine ingenti progressu navabat,
 ac græci, & Latini idiomatis peritia
 clarus etiam Poetices, cui natus esse
 videbatur, studiosus erat. Postea a Pa-
 tre suo sub Alexandri VI. Pontificatu
 Romam missus, ac Oliverii Caraffæ li-
 teratorum fautoris benevolentia ho-
 noratus, ab eodem suis familiaribus
 accensebatur, ibidemque duobus Viris
 eruditione clarissimis Friderico Fregosio
 tum Salernitano Episcopo, ac Petro
 Bembo Cardinali, cujus supra memini-
 mus, amicitia junctus aliquamdiu vi-
 vebat, aliquo tamen post tempore a
 Leone X. Papa magni habitus conscri-
 bendis literis Apostolicis præfectus est,
 eoquod illa ætate styli elegantia, ac

Sæcul. XVI. scribendi facilitate nemo alius illum fu-
A C. 1547. peraret. Ceterum quamvis Theologiæ
 simul, ac Eloquentiæ, Philosophiæ,
 artisque poeticæ peritia insignis esset,
 hæ tamen præclaræ ingenii dotes adeo
 non Sadoletæ ambitionem, vel proprii
 quæstus studium inspirare poterant, ut
 Religionis causa ad Lauretanæ Vir-
 ginis templum profectus, quamvis mu-
 neris sui, ac gratiæ, qua apud Papam
 pollebat, opportunitate plurimas digni-
 tates, ac beneficia aucupari posset, Car-
 pentoratensem Episcopatum in Avenio-
 nensi Comitatu sibi a Leone X. oblatum
 recusaverit, ac nonnisi speciali Ponti-
 ficis mandato compulsus illum acce-
 ptaverit.

Mortuo demum hoc Pontifice ad E-
 piscopatum suum secessit, eo fine, ut
 populo fidei suæ credito boni, ac vigi-
 lis Episcopi Officium impenderet. Ve-
 rum a Clemente VII., qui Adriano VI.
 Pontifici successerat, Romam revocatus
 ea duntaxat conditione morem gessit,
 ut evoluta absentiæ suæ anno ad Eccle-
 siam suam redire posset, quod etiam
 fideliter executus est, ac in reditu Lug-
 dunum pertransiit, ubi Franciscum I.
 Galliarum Regem veneratus ab eodem
 singularibus benevolentiæ signis exce-
 ptus est. Anno demum millesimo quin-
 gentesimo trigesimo quarto a Paulo III.
 Clemen-

Clementis VII. Successore rursus Ro-^{Sæcul XVI.}
 mam accersitus, suam Ecclesiam dese- A.C. 1547.
 rere coactus est, atque Pontificem Ni-
 ciam usque comitatus ab eodem pro
 concilianda pace Carolum Cæsarem in-
 ter, & Franciscum I. Legatus in Gal-
 lias decernebatur, quam legationem
 tam prospero successu obibat, ut in la-
 boris sui, ac operæ præmium ab eo-
 dem Pontifice die vigesima Decembris
 Anno Domini millesimo quingentesimo
 trigesimo sexto Cardinalium purpura
 decoraretur, qua dignitate insignis po-
 stea Parmæ interfuit colloquio Pontifi-
 cis cum Carolo Cæsare: ast postremis
 vitæ suæ diebus, ac ingravescente mor-
 bo Episcopatum suum dimisit, eumque
 Paulo Sadoletto Nepoti suo cedens Ro-
 mam sese recepit, ubi etiam die decima
 octava Octobris Anno Christi millesimo
 quingentesimo quadragesimo septimo,
 satis functus est, postquam septuaginta
 annos, tres menses, ac sex dies vixis-
 set. Corpus ejus sepultum est sine ulla
 funeris pompa, ut ipse testamento ca-
 verat, in ædibus S. Petri ad vincula,
 cujus titulum gesserat, ubi hodiedum
 visitur illius epitaphium tumulo incisum.
 Hujus Viri merita Cardinalis Caraffa
 præsentē summo Pontifice luculenta o-
 ratione funebri deprædicavit, aliam ve-

Sæc. XVI. ro habuit in S. Laurentii ædibus Jaco-
A.C. 1547. bus Gallus.

§. XCVIII.

Hujus Cardinalis opera.

Plura ingenii sui monumenta reliquit hic Cardinalis, ac præprimis commentarium in epistolam D. Pauli ad Romanos, in tres libros divisum, qui primo Basileæ Frobeni expensis, ac secundo prælo Lugduni Anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto typis impressi prodierunt. Insuper scripsit præter moralem in Psalmum quinquagesimum, & nonagesimum tertium expositionem etiam epistolam de reformanda Ecclesia ad Senatum, populumque Genevensem datam, quæ unacum Calvini responso, cujus antea meminimus, typis impressa exstat. Ad Posteriores quoque transmisit exhortationem Catholicam ad Principes, ac Germaniæ populos, necnon librum de Purgatorio nondum typis vulgatum. Inter cetera vero ejus opera recensentur I. duo libri *de pueris rite, ac liberaliter educandis.* II. tractatus de laudibus Philosophiæ. III. Duo sermones de Hungariæ Regno a Turcis oppresso. IV. *Philosophicæ consolationes, ac meditationes in adversis.* V. Unica ad Paulum Sado-